

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Beszéd
2026. október 8.

Beszéd – Tony Murphy, az Európai Számvevőszék elnöke

**Az Európai Számvevőszék 2025. évi éves jelentésének
bemutatása
az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága
előtt**

2026. október 8.

Eltérés esetén az elhangzott szöveg érvényes.

Tisztelt Elnök úr,

tisztelt képviselők,

tisztelt Biztos Úr!

Nagy örömmre szolgál, hogy a mai napon felszólalhatok az Önök bizottsága előtt és ismertethetem Önökkel az Európai Számvevőszék 2025. évi éves jelentésének főbb megállapításait és üzeneteit. Ismét velem van az ellenőrzési munka felügyeletéért és az éves jelentés elkészítéséért felelős nagyra becsült kollégám, Jan Gregor is.

Az éves jelentés az Európai Számvevőszék munkájának legfontosabb eredménye, időigényes, jelentős szakértelmet és erőfeszítést mozgósító kiadvány: az éves jelentésre fordítjuk erőforrásaink hozzávetőleg 50%-át.

A jelentés értékes áttekintést ad az uniós költségvetésről és annak különböző szakpolitikai területeiről. Megfelelőségi és teljesítmény-ellenőrzéseink mellett azonosítjuk a kockázatokat, megosztjuk a tanulságokat és gyakorlati ajánlásokat fogalmazunk meg. Független értékeléseink célja segíteni a Parlamentet és a többi uniós intézményt döntéshozói és társjogalkotói szerepükben, hogy a közpénzeket megfelelően kezeljék, a szabályok szerint használják fel, és hogy döntéseik megbízható bizonyítékokon alapuljanak.

A következő többéves pénzügyi keretről (MFF) jelenleg folynak a tárgyalások, fontos döntések vannak kilátásban.

Nem pusztán a következő uniós költségvetés nagysága a téma, hanem az is, hogyan finanszírozzák, hajtják végre és ellenőrzik ezt a költségvetést, és hogy az képes lesz-e megfelelni az elvárásoknak.

Ezért a Számvevőszék megállapításai és ajánlásai jelenleg különösen relevánsak. Éves jelentésünk nem csak a jelenlegi költségvetés végrehajtásának értékelése, hiszen a levont tanulságok a következő költségvetés megtervezésénél is hasznosnak mutatkozhatnak.

Ma ismertetem 2025. évi éves jelentésünk főbb megállapításait, valamint a Számvevőszék közelmúltbeli és folyamatban lévő munkájának releváns következtetéseit, és vázolom azt is, hogyan befolyásolhatják azok a következő többéves pénzügyi keretet.

Melyek a 2025. évi éves jelentésünk legfontosabb tanulságai?

A 2025. évi beszámolóról hitelesítő véleményt adunk, és megerősítjük, hogy az pontosan tükrözi az Unió pénzügyi helyzetét. Felhívjuk azonban a figyelmet, hogy a Bizottság új pénzügyi informatikai rendszerre állt át: emiatt előfordultak számviteli

hibák, amelyek manuális javításokat és egyeztetéseket, illetve kiegészítő ellenőrzési munkát tettek szükségessé.

Megállapítottuk továbbá, hogy az uniós költségvetésben eltérően kezelik a hitelfelvételt, mint az uniós pénzügyi kimutatásokban. Ez a költségvetésben többletet eredményez, míg a beszámoló az adott évre vonatkozóan hiányról vagy negatív gazdasági eredményről számol be.

Ismét hitelesítő véleményt adunk az uniós bevételekről, amelyek lényeges hibáktól mentesek. A korábbi évekhez hasonlóan véleményünk nem terjed ki a valósnál alacsonyabbként bejelentett vagy meg nem fizetett vámokból és adókból eredő összegekre, mivel értékelésünk csak a bejelentett adatokra irányulhat.

Ami a kiadásokat illeti, az Unió hosszú távú költségvetésének részei mind az MFF hagyományos kiadásai, mind a Next Generation EU keretében nyújtott finanszírozás. Az NGEU-finanszírozás fő összetevője a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF), amelynek teljesítési modellje eltér a többéves pénzügyi keretétől, amennyiben mérföldkövek és célértékek teljesítésén alapul.

Ebből adódóan továbbra is két külön véleményt adunk ki a kiadások szabályszerűségéről: az egyiket a hagyományos uniós költségvetési kiadásokra, a másikat a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre vonatkozóan.

Kezdjük a hagyományos uniós költségvetési kiadásokkal!

Becsült hibaszintünk 2025-ben 3,8%-ra nőtt, szemben a 2024. évi 3,6%-kal. Ez meghaladja a lényegességi küszöbünket. Tekintettel a feltárt hibák jelentős voltára és elterjedtségére, az uniós költségvetési kiadásokról idén is – immár hetedik éve – elutasító véleményt adunk.

A becsült hibaszint nem csalást, eredménytelenséget vagy pazarlást mutató mérőszám, hanem az a becsült pénzösszeg, amelyet nem az uniós, illetve nemzeti szabályoknak megfelelően használtak fel.

Ellenőrzésünk az általános költségvetés keretében összesen 130,8 milliárd euró kiadásra terjedt ki. Hibaszintünkhöz a legnagyobb mértékben a „Természeti erőforrások és környezet” fejezet járult hozzá, amelynek becsült hibaszintje 3,9% volt (2024: 2,6%). Az e fejezet alá tartozó kiadások **több mint 95%-a a közös agrárpolitikával kapcsolatos**, a hibák a nem támogatható földterületek bejelentésétől a támogatási jogosultságok helytelen kiszámításáig terjednek. A „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezet becsült hibaszintje 6,6% volt (2024: 5,7%). Ez a két kiadási terület teszi ki együttesen az ellenőrzött kiadások közel kétharmadát.

Az uniós költségvetésben leggyakrabban észlelt hibák a támogathatósági problémák, például nem támogatható költségek, projektek, tevékenységek vagy kedvezményezettek, valamint a közbeszerzési szabályok és támogatás-odaítélési eljárások megsértése, illetve az igazoló dokumentumok hiánya.

Mit jelentenek ezek a megállapítások a következő többéves pénzügyi keretre nézve?

A hagyományos uniós költségvetési kiadások tekintetében egyértelmű a kép: a hibaarányok továbbra is a lényegességi küszöb felett vannak, a hibák jelentősek és széles körben fordulnak elő.

A hibaarányhoz a legnagyobb arányban hozzájáruló két tényező a közös agrárpolitika és a kohéziós politika.

Megállapításaink arról tanúskodnak, hogy uniós és nemzeti szabályokat nem tartanak be, a meglévő kontrollkeretek pedig nem elég eredményesek. Rámutatnak arra is, hogy ma még nem támaszkodhatunk teljes mértékben a tagállami hatóságok munkájára.

Bőven gyűjtöttünk olyan bizonyítékokat, amelyek miatt meg kell kérdőjeleznünk munkájuk megbízhatóságát, többek között számos olyan hibát észleltünk, amelyeket e hatóságoknak fel kellett volna tárniuk, de mégsem tették.

Ugyanakkor elismerjük, hogy számos tagállami ellenőrző hatóság jelentős nyomás alatt működik, és tartós kapacitási kihívásokkal néz szembe.

Az új MFF-re vonatkozó javaslatok nagyobb felelősséget ruháznának a tagállami hatóságokra az uniós források kezelése és a róluk történő bizonyosságnyújtás terén, pedig bizonyosságot nyújtó szerveikre és rendszereikre jelenleg még nem lehet a kellő mértékben támaszkodni.

Az, hogy a közös agrárpolitikát és a kohéziós politikát egyszerűsítési és rugalmasabbá tételi céllal egyetlen európai alapba vonják össze, várhatóan a Bizottságról a tagállamokra és a kedvezményezettekre hárít át adminisztratív terheket, ám ez növeli a hibakockázatot.

Csak hogy a nagyobb rugalmasság nem mehet a kiszámíthatóság rovására. Az egyszerűsítésnek nem pusztán áthárítania, hanem csökkentenie is kell a szükségtelen adminisztratív terhelést, és nem szabad gyengítenie az elszámoltathatóságot.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) teljesítési modellje jelentősen eltér a hagyományos költségvetésétől. A kifizetések mérföldkövek és célértékek teljesítésétől függenek, és nem a tényleges költségek, valamint az uniós és nemzeti szabályoknak

való megfelelés alapján történnek, hanem egy költségfüggetlen finanszírozási modellen alapulnak. Következésképpen az RRF eredményei nem hasonlíthatók össze a hagyományos költségvetési kiadásokéival, ezért azokról külön ellenőri véleményt adunk ki.

Mivel az új többéves pénzügyi keret várhatóan nagyrészt az RRF mintáját fogja követni, megállapításaink itt kulcsfontosságúak: rámutatnak arra, hogy mely jelentős hiányosságokat kell elkerülni.

2025-ben az RRF kiadásai összesen 45,4 milliárd eurót tettek ki. Kilenc tagállamnak teljesített kifizetések kapcsán találtunk olyan eseteket, amikor a mérföldköveket és célértékeket nem teljesítették kielégítően, valamint kettős finanszírozással és az RRF támogathatósági időszakával kapcsolatos problémákat.

Hiányosságok jellemezték továbbá a mérföldkövek és célok kialakítását, illetve a bizottsági nyomon követést, és ismét észrevételezzük, hogy visszatérő problémák adódtak a tagállami kontrollrendszerek megbízhatóságával. Ennek alapján az RRF kiadásai tekintetében korlátozott véleményt fogalmaztunk meg.

Megállapítottuk, hogy bizonyos esetekben a korábban elfogadott mérföldkövek és célértékek felülvizsgálata nyomán csökkentek a tagállamoktól a helyreállítási terveik keretében megkövetelt outputok.

Különösen aggasztó, hogy néhány módosítás csak az eredeti kifizetési kérelmek benyújtását követően érkezett be, miközben a Bizottság még értékelte a kérelmeket.

A változtatásokat ezt követően a végső kifizetések jóváhagyása előtt fogadták el, így az outputok nem az eredetileg elfogadott eredménycélokkal kerültek összhangba, hanem a ténylegesen elért eredményekkel, és nem befolyásolták a kapcsolódó kifizetést. Sok esetben a módosításokat nem indokolták objektív, illetve meggyőző módon.

Ez gyengíti a finanszírozás és a teljesítés közötti kapcsolatot, ami azzal a kockázattal jár, hogy a tagállamok akkor is részesülhetnek finanszírozásban, ha a teljesítményük nem megfelelő.

A tagállamoknak szeptember 30-ig kellett benyújtaniuk az RRF-támogatásokra vonatkozó végleges kifizetési kérelmeiket. Emiatt a határidőhöz közeledve még szeptemberben is 21 kérelem érkezett be, csak szeptember 29-én és 30-án nyolc-nyolc. A Bizottságnak most 2026 végéig mintegy 90 milliárd euró értékű kérelmet kell feldolgoznia. Ez azonnali kockázatokkal jár:

Tapasztalatunk szerint a költségvetési időszak végén a felhasználás sürgőssége miatt megnőhet a szabályoknak meg nem felelő kifizetések aránya, illetve a kiválasztott

projektek alkalmasint gyengébb minőségűek vagy visszafogottabbak lesznek, ami végső soron oda vezethet, hogy az uniós forrásokat nem eredményesen használják fel.

Mit jelentenek ezek a megállapítások a következő MFF-re nézve?

Tanulnunk kell a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz tapasztalataiból. Ha az Unió olyan finanszírozás felé mozdul el, amely teljesítményalapú és nem kapcsolódik a költségmodellhez, akkor biztosítania kell, hogy a mérföldkövek és célértékek hitelesek, egyértelműen meghatározottak és objektíven mérhetőek legyenek, valamint közvetlenül kapcsolódjanak az elérendő eredményekhez. A teljesítményadatoknak megbízhatónak, átláthatónak és független módon ellenőrizhetőnek is kell lenniük.

Értékelésünk szerint a javasolt teljesítménymérési keret kialakítása gyenge, mivel nem teszi lehetővé annak mérését, hogy az uniós kiadások révén mit sikerült elérni, illetve hogy az uniós polgárok végső soron mit kapnak a pénzükért cserébe.

Adósság és jövőbeli költségvetések

A 2028–2034-es költségvetésre a Bizottság közel 2 billió eurót javasol, ami az uniós GNI mintegy 1,26%-ának felel meg. Ezen belül a GNI 0,11%-a kizárólag a NextGenerationEU-hoz kapcsolódó adósságszolgálatra van elkülönítve.

Az uniós hitelfelvétel 2027-re elérheti az 1 billió eurót, amiből jelentős mértékben kiveszi a részét az NGEU, és a következő MFF-re vonatkozó javaslatában a Bizottság (folyó áron) 24 milliárd euró rögzített éves összeget javasol a kamat- és a tőketörlesztés együttes fedezésére. A 2028–2034-es időszakban az NGEU vissza nem térítendő támogatásához kapcsolódó kamatköltségek önmagukban is mintegy 93 milliárd eurót tehetnek ki.

A következő költségvetésre vonatkozó bizottsági javaslatok jelentős új hitelfelvételt is lehetővé tesznek, többek között 150 milliárd eurót a tagállamok nemzeti és regionális partnerségi terveire, legfeljebb 100 milliárd eurót az Ukrajnának nyújtott további támogatásra, valamint egy legfeljebb 395 milliárd euró összegű eszközt súlyos válság esetén történő felhasználásra.

Azt is fontos megjegyezni, hogy a többéves pénzügyi keret javasolt teljes költségvetése ugyan 2 billió euróra rúg, de ez a javasolt új bevételi források realizálódásától is függ, amely bevételek a javasolt költségvetés mintegy 20%-át teszik ki.

Összegezve óvatosságra intünk: ha az új bevételi forrásokat nem hagyják jóvá, illetve ha azok nem a várakozásoknak megfelelően alakulnak, akkor az uniós költségvetés jelentős hiány elé néz.

Ebben az esetben vagy magasabb tagállami hozzájárulások válnának szükségessé, vagy a költségvetés általános ambíciósintjének csökkentésére, további hitelfelvételre, illetve a meglévő adósság átütemezésére volna szükség.

Ráadásul a jelentős tervezett hitelfelvétel további pénzügyi kötelezettségeknek tenné ki a tagállamokat egy olyan időszakban, amikor a nemzeti költségvetésekre már amúgy is jelentős nyomás nehezedik.

Következtetés

Összefoglalva: az éves jelentésünkben azonosított megállapítások és hiányosságok kezelése elengedhetetlen az uniós alapok irányításának és végrehajtásának megerősítéséhez, különösen a jelenlegi többéves pénzügyi keret összefüggésében, ahol a megosztott irányítású alapok felhasználása jelenleg csupán 30% körül mozog.

Tekintsünk azonban előre: nincsen ambiciózus költségvetés ambiciózus biztosítékok nélkül. Ha az Unió a mérföldköveken és célértékeken alapuló, költségfüggetlen finanszírozási modell felé mozdul el, tanulnia kell a tapasztalatokból, és a rendszer egészében meg kell erősítenie az elszámoltathatóságot és az átláthatóságot.

A siker mértéke nem pusztán az, hogy kevesebb-e a szabály és több-e a rugalmasság, hanem főként az, hogy látszanak-e a polgárok érdekét szolgáló eredmények, nagyobb-e a hatása a felhasznált közpénzeknek, és erősödik-e az európai projektbe vetett bizalom.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani a Számvevőszék munkatársainak és a számvevőszéki tagok testületének. Az éves jelentés minőségének záloga az ő elkötelezettségük, szakértelmük és gondos munkájuk, amelynek köszönhetően nagyban erősödik a Számvevőszék szerepe és küldetése.

Köszönöm figyelmüket!